

28. Ders (3.3.1989 tarihli ders notu)

Dersin amacı:

1. Akraba isimlerinin öğrenilmesi
2. İsim ve fiil cümlelerinin, isim tamlamalarının öğrenilmesi

أَفْرَادُ الْأُسْرَةِ
Efrâdu'l-usrati
Ailenin fertleri

يُكَوْنُ الْأُسْرَةُ شَخْصَانِ عَلَى الْأَقَلِّ.
Yukevvinu'l-usrate şahsâni ale'l-ekalli.
Aileyi en az iki kişi oluşturur.

رَجُلٌ وَ إِمْرَأَةٌ
Raculun ve'mra'atun. (ve imraatun)
Erkek ve kadın.

يَتَكَوَّنُ الْأُسْرَةُ مِنْ شَخْصَيْنِ عَلَى الْأَقَلِّ. مِنْ رَجُلٍ وَ إِمْرَأَةٍ
Yetekevvenu'l-usratu min şahseyni ale'l-ekalli. Min raculin ve'mra'atin.
Aile en az iki kişiden, bir erkek ve bir kadından oluşur.

الرَّجُلُ زَوْجُ الْمَرْأَةِ عُمُومًا.

Er-raculu zevcu'l-mar'ati umûmen.

Erkek, genellikle kadının kocasıdır.

وَأَمَّا الْمَرْأَةُ فَهِيَ زَوْجَةُ الرَّجُلِ.

Ve emme'l-mar'atu fehiye zevcetu'r-raculi.

Kadın ise adamın karısıdır.

كَثِيرًا مَا يَكُونُ فِي الْأُسْرَةِ أَوْلَادٌ

Kesîran mâ yekûnu fi'l-usrati evlâdun.

Ekseriya ailede çocuklar olur.

الزَّوْجَةُ أُمُّ الْأَوْلَادِ كَثِيرًا مَا.

Ez-zevcetu ummu'l-evlâdi kesîran mâ.

Kadın (zevce) genellikle çocukların annesidir.

Not: Adam (اِمْرُوْءٌ) ve kadın (اِمْرَاَةٌ) kelimelerinin başına, belirlilik anlamı veren (اَلْ) takısı gelince kelimenin başındaki hemze düşer, okunuş değişir.

Bir adam	İmru'un	اِمْرُوْءٌ
Adam	El-mar'u	اَلْمَرْءُ
Bir kadın	İmraatun	اِمْرَاَةٌ
Kadın	El-mar'atu	اَلْمَرَاةُ

وَأَمَّا الزَّوْجُ فَهُوَ أَبُوهُمْ
Ve emma'z-zevcu fehuve ebûhum.
Koca da onların babasıdır.

الْوَلَدُ الذَّكَرُ ابْنُ الْأَبِ وَالْأُمِّ.
El-veledu'z-zekeru'bnu'l-ebi ve'l-ummi
Erkek çocuk, anne ve babanın oğludur.

وَالْوَلَدُ الْأُنثَى ابْنَةُ الْأَبِ وَالْأُمِّ.
Ve'l-veledu'l-unsâ ibnetu'l-ummi ve'l-ebi.
Kız çocuksa anne ve babanın kızıdır.

وَالْوَلَدُ الْأُنْثَىٰ ابْنَتُهُمَا

Ve'l-veledu'l-unsâ ibnetuhumâ.

Kız çocuksa onların kızıdır.

وَأُمُّ الْأَبِ وَالْأُمُّ فَتَقُولُ لَهُمَا أَبَوَا الْأَوْلَادِ

Ve emma'l-ebu ve'l-ummu fenekûlu lehumâ **ebeva'l-evlâdi**.

Ana babaya da **çocukların ebeveyni** deriz.

وَأُمُّ الْأَبِ وَالْأُمُّ فَتَقُولُ لَهُمَا وَالِدَاهُم

Ve emma'l-ebu ve'l-ummu fenekûlu lehumâ **vâlidâhum**.

Ana babaya da **onların ebeveyni** deriz.

الْإِبْنُ أَخُو الْبِنْتِ وَغَيْرِهِ مِنَ الْأَوْلَادِ

El-ibnu ehu'l-binti ve gayrihî mine'l-evlâdi.

Oğlan, kızın ve diğer (kendinden başka) oğlanların erkek kardeşidir.

الْبِنْتُ أُخْتُ الْإِبْنِ وَغَيْرَهَا مِنَ الْبَنَاتِ

El-bintu uhtu'l-ibni ve gayrihâ mine'l-benâti.

Kız, oğlanın ve diğer kızların kız kardeşidir.

أَبُو الْأَبِ أَوْ الْأُمِّ جَدُّ الْأَوْلَادِ.

Ebu'l-ebi evi'l-ummi ceddu'l-evlâdi.

Anne veya babanın babası, çocukların dedesidir.

وَأُمَّا أُمُّهُمَا فَهِيَ جَدَّتُهُمْ

Ve emmâ ummuhumâ fehiye ceddetuhum.

Onların annesi ise, (çocukların) nineleridir.

الْأَوْلَادُ حَفِيدُ الْجَدِّ وَالْجَدَّةِ

El-evlâdu hafîdu'l-ceddi ve'l-ceddeti.

Çocuklar, dedenin ve ninenin **torun**udur.

الْأَبْنَاءُ وَالْبَنَاتُ أَحْفَادُ الْجَدِّ وَالْجَدَّةِ

El-evlâdu **ahfâdu**'l-ceddi ve'l-ceddeti.

Çocuklar, dedenin ve ninenin **torunlar**ıdır.

أَخُو الْأَبِ عَمُّ الْأَوْلَادِ

Ehu'l-ebi, ammu'l-evlâdi.

Babanın erkek kardeşi, çocukların amcasıdır.

وَأَمَّا أُخْتُهُ فَهِيَ عَمَّتُهُمْ

Ve emmâ uhtuhû fehiye ammetuhum.

Onun kızkardeşi ise onların (çocukların) halasıdır.

أُخْتُ الْأُمِّ خَالَةُ الْأَوْلَادِ.

Uhtu'l-ummi, hâletu'l-evlâdi.

Annenin kızkardeşi, çocukların teyzesidir.

وَأَمَّا أَخُوهَا فَهُوَ خَالُهُمْ.

Ve emmâ ehûhâ fehuve hâluhum.

Onun erkek kardeşi ise onların dayısıdır.

أَخُو الْأُمِّ خَالُ الْأَوْلَادِ.

Ehu'l-ummi, hâlu'l-evlâdi.

Annenin erkek kardeşi, çocukların dayısıdır.

KELİMELER

En az, en aşağı	Ale'l-ekalli	عَلَى الْأَقَلِّ
Umumiyetle, ekseriya	Umûmen	عُمُومًا

Çoğunlukla, genellikle	Kesîran mâ	كَثِيرًا مَا
Erkek	Zeker	ذَكَرٌ
Erkekler	Zukûr	ذُكُورٌ
Dişi	Unsâ	أُنْثَى
Dişiler	Unâs	أُنَاثٌ
Ebeveyn, ana baba	Ebevâni	أَبَوَانِ
Ebeveyn, ana baba	Vâlidâni	وَالِدَانِ
Erkek torun	Hafîd	حَفِيدٌ
Erkek torunlar	Ahfâd	أَحْفَادٌ
Kız torun	Hafîde	حَفِيدَةٌ
Kız torunlar	Hafîdât	حَفِيدَاتٌ
Amca	Amm	عَمٌّ
Amcalar	Ağmâm	أَعْمَامٌ
Hala	Amme	عَمَّةٌ
Halalar	Ammât	عَمَّاتٌ
Dayı	Hâl	خَالَ
Dayılar	Ahvâl	أَحْوَالٌ
Teyze	Hâle	خَالَةٌ

Teyzeler	Hâlât	خَالَاتُ
----------	-------	----------

FİİLLER

Mastar	Emir	Muzari (Şimdiki z.)	Mazi (Geçmiş zaman)
كَوْنُ	كُنْ	يَكُونُ	كَانَ
Kevn	Kun	Yekûnu	Kâne
Olmak	Ol	Oluyor	Oldu, idi

Mastar	Emir	Muzari (Şimdiki z.)	Mazi (Geçmiş zaman)
عَوْدَةٌ	عُدْ	يَعُودُ	عَادَ
Avde	Ud	Yeûdu	Âde
Dönmek	Dön	Dönüyor	Döndü

Mastar	Emir	Muzari (Şimdiki z.)	Mazi (Geçmiş zaman)
طَوَافٌ	طُفْ	يَطُوفُ	طَافَ
Tavâf	Tuf	Yetûfu	Tâfe
Dolaşmak	Dolaş	Dolaşıyor	Dolaştı

Mastar	Emir	Muzari (Şimdiki z.)	Mazi (Geçmiş zaman)
تَكْوِينٌ	كَوَّنَ	يُكْوِّنُ	كَوَّنَ
Tekvîn	Kevvin	Yukevvinu	Kevvene
Oluşturmak Meydana getirmek	Oluştur Meydana getir	Oluşturuyor Meydana getiriyor	Oluşturdu Meydana getirdi

Mastar	Emir	Muzari (Şimdiki z.)	Mazi (Geçmiş zaman)
تَكْوُنٌ		يَتَكْوَنُ	تَكْوَنَ
Tekevvin		Yetekevvenu	Tekevvene
Oluşmak		Oluşuyor	Oluştı

Mastar	Emir	Muzari (Şimdiki z.)	Mazi (Geçmiş zaman)
تَشْرِيفٌ	شَرَّفَ	يُشَرِّفُ	شَرَّفَ
Teşrîf	Şerrif	Yuşerrifu	Şerrafe
Şereflendirmek	Şereflendir	Şereflendiriyor	Şereflendirdi

Kaynak:

İstanbul Üniversitesi emekli okutmanı Mustafa Seçkin'in derslerinde tuttuğum notlardan derlemedir. Mustafa Seçkin hakkında bilgi için tıklayınız:

http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/dogudilleri/emektar_hocalar.htm

<http://www.istanbuldakianadolu.com/istanbul/fethi-gemuhluoglunu-mustafa-seckinle-tanimak/>

Hazırlayan: Enise Sema Gonca

Temmuz - 2011

araphocam@yahoo.com